

110

4: 5: 36:

Si lauda la singolare
Facondia: del R. N. P. F.
Francesco Maria da Udine

Cassuccino
Celebre Predicatore nella
Metropolitana di Zara

L'anno 1725.

Sonetto

Perche (mi chiedi, o sconsigliata Lori)
Perche i' non mostro più l'usato affetto.
Nè più mele ti dono, o poma, o fiori,
Nè più al Monte, nè al pian, nè al rio t'aspetto.

Perche non più di San canto gl'Amori.
Nè più dei moti all'ombra d'un Faggiotto
Ti narro, o Fole impure, onde al di fuori
Vergogna aveui, e nel tuo cor diletto.

Io te lo vò pur dir: se voi o' intese
Sti quel Sacerd Orator, che qui fauella,
Onde un' altro uom da quel che io fui mi rese.
Vuoi tu cangiarti, e divenir più bella.
Vuoi uendicar con modo equal le offese.
Vanne, lo ascolta, e non sarai più quella.

Sonetto

Io, io l'altro, per pieno di rabbia, e duolo
L'empio Satan col cesso orrido, e fero
Staven com' uom, cui preme alto pensiero
Soi torbid' occhi, ed infocati al suolo.

Lui disse: In questa terra, ond' io m' inuolo
Par ebbi anch' io la parte mia d' impeto;
Or tant' alme sù cui ne andava altero
Nittogliermi potrà l'opra d'un solo?

O mie fatiche inultamente sparte!
O giorno infasto, in cui Francesco apparve,
A render vano il mio consiglio, e l'arte.

Indi raccolte le mentite larve,
E le insidie disperse in ogni parte,
Si contorse fremendo, e poi disparve.

Elegia

Qvator nimium felix, facundia cujus
Errantes animas in loca tuta trahit!

Quae nuper uetitis alacres potuerunt vagari,
Ad noxas solitas nempe redire timent.

Cognovere quibus serpens latet anguis in herbis,
Et quibus accumbunt saltibus ora furi.

Fecerat argentis certas diuina perich
Mens tua, quae longe praevideat omne nefas.

Quare dicta sequi, et iussis parere libenter
Solentem sana mente carere, putant.

Nam nihil efaris, quod non docet ætheris aulam
Amplecti, et Stygij temnere sceptrum canis.

Nec tibi perquiris plausum sermone disertum.
Ælicus hoc probum velus habere nequit.

At, cum decurrant te lactea uerba loquente,
Ingens invito gloria sponte uenit.

Sermones ubicumque cadunt candore celebres,
Fit uia, quæ multos ducit ad ætra viros.

Sic nolens superas magne Junonis honorem,
Quam perhibet sponsam fabula prisca Iouis.

Lectore dum lactis cujus fluxere liquores,
Infecere Deum lecta colore suo.

Inde Deę tantę in fulgentia sidera uersum
Notauit niueum nectar in axe uiam.

Vt remis agitata rates dat gurgite sulcum,
Vel segetes albas semina iacta solo.

Hanc modo Mortales spectamus pluribus astris
Ornatam, nullus quę numerare potest.

Hac ~~igitur~~ iter est Superis ad magni lecta Tonantis,
Hac clari Heroes limina clara petunt.

Scandere felicem nemo sperabat Olympum,
Hac transire mali quem uetere pedes.

Felices animæ, melius quibus euenit ire
Ad superas sedes per graue lactis iter!

Quod uobis cadere sternunt manantia lacte
Ora per Patris dulcia melle magis.

Tot stellæ apparent tibi, quot de pectore uoces
Numpit, queis tenebras cordibus ille fugat.

O sacer Orator, per te potentur Olympo,
Sperabat seuis quas agitare Draco.

Epigramma
Jam callem fugiunt omnes, qui ducit ad Divum,
Ad Cælum faciunt quæ tua verba, tenent.

Jam vomit igniferas Deum de pectore spumas,
Cerberus, et Manes, discue furore crepant.

Et gaudent animæ meritis pro talibus omnes,
Murgantes culpas igne cremante suas.

Nempe aliæ astra tenent, aliæque dolore leuantur.
Tantum Francisci sermo juuare potest.

Quam pulcrum fuerit visu, cum scandetis astra
Tot missas animas Regna tenere Poli!

Quam multæ accurrent tibi candida setta ferentes!
Quam multæ figent oscula grata tibi!

Interea tanti ceptum ne lingue laboris
Consurget studiis debita palma tuis

In purg Venerationis Argum.^{to}
Hieronymus Blakiney Sen.^{io}

Epigramma

Alluditur ad sermonem habitum Feria VI in Parasceve

Te narrante, Pater, i. turpissima vulnera Christi,
i. Sap: 2. 20 Ingemuit presens plurima turba Virum.

Et quoque me puerum gelidas circumstetit horror:
Intremui, lacrymis nec caruere genz.

Quare non miror, Domino moriente, scivisse
Se Montes, cum se ^{corda} loquente fremant.

Jo: Bapta Ponte d. x. scilicet.

De

Astidis lateat gloria Sabici,
Quem famę veteris murmura prædicant
Auratis animos, cordaque nexibus
Vinxisse ora candentibus.

Orator melius jam sacer illicat,
Et quocumque libet uocibus attrahit
Aures, et pariter quę posuit ferus
Hostis, uinula dissecat.

Si blandē loquitur, turbida pectora
Demulcet, rigido corde reddere
Infandum facinus longius et iubet,
Quam distat Polus à Polo

Si mores Apuli uerberat acriter,
Vel precepta docet celsica feruore,
Tunc errasse piget, firmus et omnibus
Stat leges animus sequi.

Si manant labijs uerba suaui,
Virtutem superant Vestorei faui;
Sugunt namque uiri mella frequentia
Apolleij ut apes thymis.

Accurrunt auidi, maneque colligunt,
Desertis ueluti Montibus ad faves
Promissos alacris gens fugiens Dei
Carpebat rapidas dapes.

Arc prestare potest ingenij labor
Summi, quem probitas, quem sequitur simul
Insignis pietas, ac animas amor
Ducendi ad Superas Domos.

Georgius Bianchi ex Sen.^{io}

Epigramma

Cernis, ut admotis lampas sublata fauillis,
Conflagrat, et circum lumine lecta resilet?

Sic Sacer Orator supero succensus ab igne
Ardes, et cecis cordibus ipse nites.

Ille quidem prodest alijs, sibi noxia verum
Est, tu aliter, uerbi, Teque nitore iuvas.

Distichon

Alluditur ad Sermonem de Paradiso

Tam bene sublimi loqueris de luce Tonantis:

Hoc num vidisti raptus in astra jubat?

Ode

Francisce, quænam vox poterit tuæ
Sacre loquendi ui meritas dare
Laudes, uel adorem uomentis
Nec superas celebrare cordis.

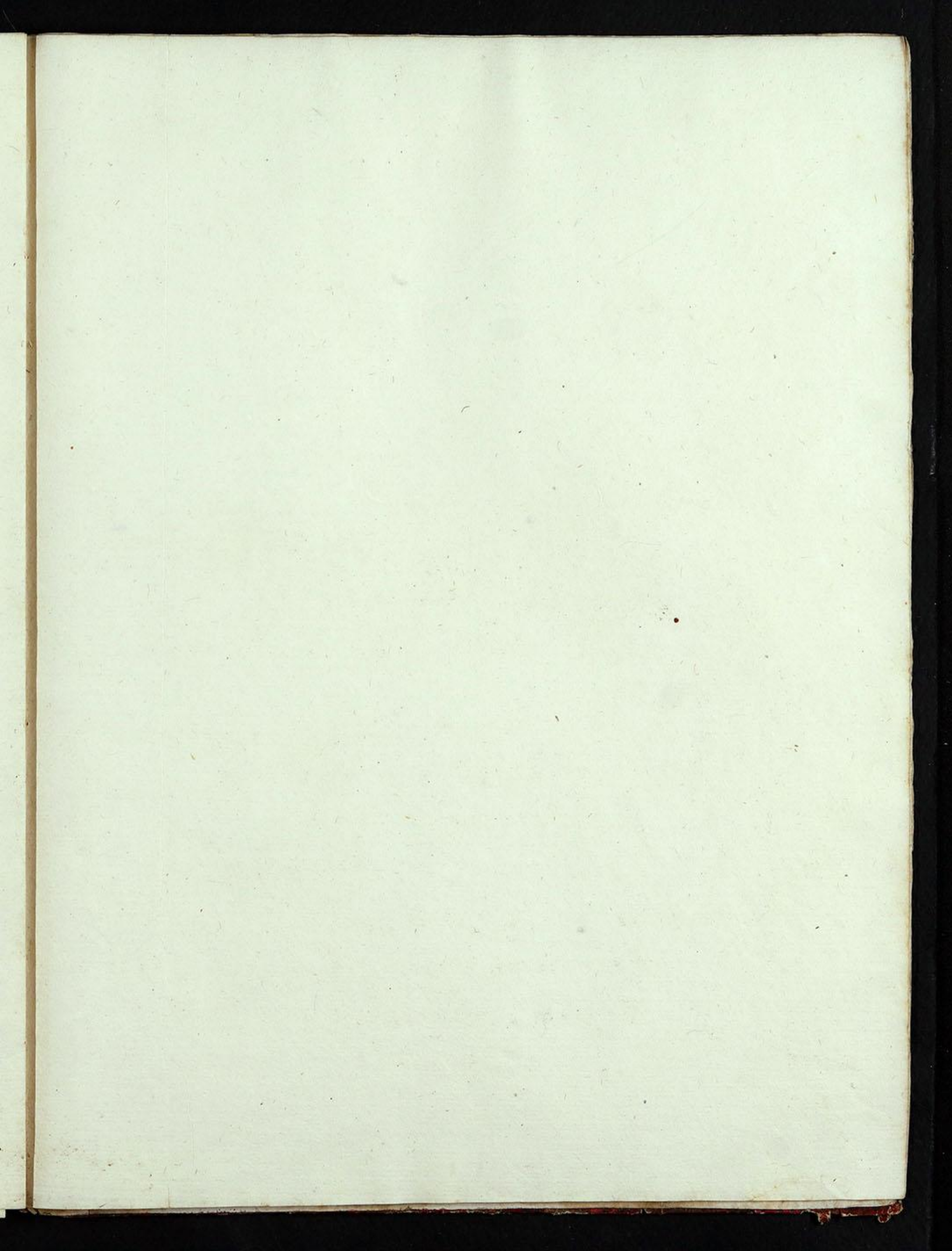
Noctrina crescit, quam Populum doces,
Alenis ut ingens exiliens aqua
Et nubibus, rorisque ad instar
Eloquium fluitore suau.
Et cuncta circum pectora perluit,
Stille frequentes ut sata grammata,
Herbas, uel imber, queis profunda
Sufficit haud alimenta radix.

Celo cadentes tam latices bonos
Se quisque terra subleuat hauriens,
Fesse uilut fruges, calore
Post pluuiam ueniente Phœbi.

Nex namque uerbo dans animum suo
Mutatus undam uocis in auream
Descendit, illapsusque cordi
Addit opes, refuitque uires.

Tante resistens quisque potentie
Curri getit cor deuius ænea,
Ad quod cames decunt. Stuerunt
Excubias uigiles nefandas

Carolus Canagettæ seruus

Deinde cum sitis hunc
Et postquam eam subleuare uideris
Quam uisus super ualere
Aut claudere ueneris. *Alibi*

Non minus uisus hunc ueneris
Et datur uideri hunc in autem
Reuerdit, id est regnare
Dicit quod uisus hunc ueneris

Tante uisus hunc ueneris
Quam uisus hunc ueneris
Et datur uideri hunc in autem
Reuerdit, id est regnare

Alibi

